

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το έγγραφο με θέμα: «Δράση για την απασχόληση στην Ευρώπη — Ένα σύμφωνο εμπιστοσύνης»

(97/C 56/09)

Με επιστολή του κ. Santer της 26ης Ιουνίου 1996, η Επιτροπή ζήτησε τη γνωμοδότηση της ΟΚΕ για την ανακοίνωσή της: «Δράση για την απασχόληση στην Ευρώπη — Ένα σύμφωνο εμπιστοσύνης».

Κατά τη σύνοδο ολομέλειάς της της 10ης Ιουλίου 1996, η ΟΚΕ αποφάσισε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19, εδάφιο 1 του Εσωτερικού της Κανονισμού, να συστήσει μία υποεπιτροπή και να της αναθέσει την προετοιμασία των σχετικών εργασιών. Η υποεπιτροπή κατήρτισε ένα σχέδιο γνωμοδότησης στις 14 Οκτωβρίου 1996 με βάση την έκθεση του εισηγητή, κ. Chevalier, και των συνεισηγητών, κ. Schmitz και Walker.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, κατά την 339η σύνοδο ολομέλειας της 30ής και 31ης Οκτωβρίου 1996 (συνεδρίαση της 31ης Οκτωβρίου 1996), υιοθέτησε με 124 ψήφους υπέρ, 4 ψήφους κατά και 10 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συνοπτική παρουσίαση

Το «σύμφωνο εμπιστοσύνης» ορίζεται ως ένα έκτακτο μέσο στο πλαίσιο της δράσης για την απασχόληση στην Ευρώπη. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή το τοποθετεί μεταξύ των στοιχείων της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής την οποία θέτει ως στόχο η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και έχει επίγνωση ότι αυτό προσδίδει ιδιαίτερη σημασία στη γνωμοδότησή της για αυτό το θέμα.

Με την ονομασία της, το ρόλο που της έχει ανατεθεί και τη σύνθεσή της, η ΟΚΕ ανέκαθεν θεωρούσε αναπόσπαστες τις δύο τάξεις μεριμνών: την οικονομική και την κοινωνική, μεταξύ των οποίων υπάρχει αμοιβαία υποστήριξη.

Η συμβολή της ΟΚΕ στην πρόοδο των οικονομικών παραγόντων κατά τη διάρκεια της ευρωπαϊκής οικοδόμησης έχει αναγνωριστεί και εκτιμηθεί. Αλλά και η ίδια, από την πλευρά της, είναι ευχαριστημένη για τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί σ' αυτόν τον τομέα.

Αν και από άποψη κοινωνικών διατάξεων εξακολουθούν να υπάρχουν ακόμη σοβαρά και δυσαναπλήρωτα κενά, η ΟΚΕ θεωρεί πολύ θετικές τις βελτιώσεις που έχουν συντελεσθεί μέχρι στιγμής, τις οποίες πάντοτε υποστήριζε και πολλές φορές πρότεινε η ίδια.

Ωστόσο, η ΟΚΕ κρούει σήμερα τον κώδωνα το κινδύνου: το ημιτελές και εύθραυστο ευρωπαϊκό οικοδόμημα θα είναι καταδικασμένο να τελματωθεί, ή ακόμη και να καταρρεύσει, αν τα κράτη της Ένωσης δεν λάβουν, ήδη από τώρα, τα κατάλληλα επείγοντα και έκτακτα μέτρα κατά της ανεργίας και υπέρ της προαγωγής της απασχόλησης που θα προσφέρουν νέες λύσεις και που είναι απόλυτα επιβεβλημένα.

1.1. Γι' αυτό, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επικροτεί την πρωτοβουλία του κ. Jacques Santer, Προέδρου της Επιτροπής, να αναπτυχθεί ιδιαίτερη «δράση για την απασχόληση στην Ευρώπη» με τη μορφή ενός «συμφώνου εμπιστο-

σύνης». Στη γνωμοδότηση που εκδίδει για το έγγραφο που της υπέβαλε ο κ. Santer, η ΟΚΕ εγκρίνει ανεπιφύλακτα τους στόχους του συμφώνου εμπιστοσύνης. Η ΟΚΕ υποστηρίζει τις συγκεκριμένες προτάσεις που αποσκοπούν στην υλοποίηση αυτών των στόχων και προσθέτει ορισμένες συμπληρωματικές υποδείξεις. Στην παρούσα περίληψη δεν θα επαναληφθούν τα θέματα με τα οποία η ΟΚΕ είναι σύμφωνη. Θα περιληφθούν μόνο τα θέματα για τα οποία χρειάστηκε είτε να υπογραμμιστεί το κείμενο της Επιτροπής είτε να του προσθέσει ορισμένα στοιχεία.

1.2. Η ΟΚΕ υπογραμμίζει κατ' αρχάς τη σοβαρότητα της κρίσης που έχει δημιουργηθεί από τη χρόνια ανεργία και την ύφεση της απασχόλησης. Φρονεί ότι στην Ευρώπη, η ανεργία έχει λάβει κρίσιμες διαστάσεις. Αν δεν αναληφθεί αποτελεσματική δράση για τη μείωση του σημαντικού αριθμού των ανέργων της, θα απειληθούν η συνοχή και οι κοινωνικές αξίες της Ευρώπης και θα εξασθενήσει η αξιοπιστία της Ένωσης και των κρατών που την αποτελούν. Αυτό ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία κοινωνικών διχασμών, με κίνδυνο κατάλυσης του ίδιου του ιστού της κοινωνίας. Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης δεν είναι μόνο ζήτημα κοινής λογικής στο οικονομικό επίπεδο, είναι και θέμα ζωτικής σημασίας στο κοινωνικό.

1.3. Μπροστά στη δραματική αυτή κατάσταση, η ΟΚΕ καλεί όλους τους φορείς της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής σε όλα τα επίπεδα (διεθνές, εθνικό, περιφερειακό και, το σπουδαιότερο, τοπικό) να αναλάβουν ο καθένας τις δεσμεύσεις του και να αναπτύξουν αποτελεσματική δράση.

1.4. Προς τούτο, η ΟΚΕ ζητεί στη Σύνοδο Κορυφής αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων που θα πραγματοποιηθεί στο Δουβλίνο το Δεκέμβριο 1996, να υιοθετήσει επίσημα το «Σύμφωνο για την απασχόληση», προεκτείνοντας τη γραμμή που δόθηκε από τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια του Έσσεν (Δεκέμβριος 1994) και του Δουβλίνου (Σεπτέμβριος 1996), και να θεσπίσει ένα πολυετές πρόγραμμα με συγκεκριμένα μέτρα και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα.

1.5. Η ανάγκη για ανάκαμψη της οικονομίας αναγνωρίζεται ομόφωνα. Επιβάλλει τη συνεννόηση μεταξύ των δημόσιων αρχών και των κοινωνικών εταίρων με σκοπό την ελεγεργασία

ορισμένων διορθώσεων των δημοσιονομικών πολιτικών, προκειμένου να εξασφαλισθεί μια αξιόπιστη και ισόρροπη σταθερότητα στο κοινωνικό επίπεδο, και τη χρησιμοποίηση των περιθωρίων ελιγμού για τη θέσπιση μιας νομισματικής πολιτικής και μιας πολιτικής των εισοδημάτων οι οποίες να ευνοούν την απασχόληση.

1.6. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι η Διακυβερνητική Διάσκεψη θα πρέπει να εγγράψει το συντονισμό των πολιτικών απασχόλησης στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και να προτείνει τις απαραίτητες για αυτό το σκοπό προσθήκες και διορθώσεις στα υφιστάμενα κείμενα.

1.7. Η ΟΚΕ επιμένει ότι είναι αναγκαίο να δοθεί μεγαλύτερη ώθηση στα έργα υποδομής του τομέα των μεταφορών, στην υλοποίηση της κοινωνίας των πληροφοριών και στους διάφορους άλλους δυνατούς τομείς της βιομηχανικής πολιτικής. Η ΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι η αγορά υπηρεσιών αποτελεί σοβαρή ελίδα για τη δημιουργία ποιοτικά αξιόλογων θέσεων απασχόλησης και υποστηρίζει την πρόταση για την επεξεργασία μιας ανακοίνωσης σχετικά με την απασχόληση και τις υπηρεσίες, η οποία θα παρουσιαστεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δουβλίνου.

1.8. Η ΟΚΕ έχει επίγνωση της σημασίας της παγκόσμιας αγοράς. Φρονεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να προσδιορίσει ακριβέστερα το ρόλο της στη διεθνή εμπορική πολιτική, να εφαρμόσει στην πράξη τη λειτουργία της αντιπροσωπευτικότητας που αναγνώριζε στην Επιτροπή η Συνθήκη και να προσδιορίσει τις διαδικασίες που θα της δώσουν τη δυνατότητα να επιβάλλει τις θέσεις της στις διεθνείς διαπραγματεύσεις.

1.9. Για να ενισχυθεί η θέση της Ευρώπης στον παγκόσμιο ανταγωνισμό, πρέπει να σταθεροποιηθεί η εσωτερική αγορά με τη συμπλήρωση της σχετικής νομοθεσίας. Η υιοθέτηση του καταστατικού της ευρωπαϊκής εταιρείας παρουσιάζει καθυστέρηση. Η ΟΚΕ αναμένει ότι θα μπορέσει να επιτευχθεί συμφωνία όσο το δυνατό συντομότερα σ' αυτόν τον τομέα με βάση τις γνωμοδοτήσεις που έχει εκδώσει για την ενημέρωση, τη διαβούλευση και τη συμμετοχή. Ελπίζει, επίσης, ότι οι βιοτεχνολογικές επενδύσεις θα αποκτήσουν επιτέλους νομικό πλαίσιο και υπενθυμίζει τις γνωμοδοτήσεις που έχει υιοθετήσει σε σχέση με αυτό το θέμα.

1.10. Η ΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία του προσδιορισμού συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος για την υιοθέτηση των υπόλοιπων μέτρων που απαιτούνται για την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς και υποστηρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής να διασφαλίσει τη μεταφορά των οδηγιών για την ενιαία αγορά στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών και την εφαρμογή τους στην πράξη. Η υλοποίηση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης στις καθορισμένες προθεσμίες πρέπει να συνοδεύσει αυτά τα μέτρα.

1.11. Εξίσου χρήσιμη, όμως, είναι και η απλοποίηση της νομοθεσίας. Συγκεκριμένα, η ΟΚΕ θεωρεί σκόπιμη τη θέσπιση ενός προγράμματος για την ελάφρυνση των υποχρεώσεων διοικητικής και ρυθμιστικής φύσεως, οι οποίες έχουν πολύ υψηλό κόστος στην Ευρώπη, ζημώνοντας ιδιαίτερα τις ΜΜΕ και ανάμεσά τους περισσότερο τις μικρές επιχειρήσεις. Γι' αυτό η ΟΚΕ υποδέχεται με ικανοποίηση την πρωτοβουλία

SLIM και εκφράζει την επιθυμία να επεκταθεί το συντομότερο δυνατό και σε άλλους τομείς η εφαρμογή της.

1.12. Η ΟΚΕ αποδίδει μεγάλη σημασία στην εμπρόθεση υλοποίηση της ευρωπαϊκής νομισματικής ένωσης, ώστε να τονωθεί η εμπιστοσύνη και η απασχόληση.

1.13. Η ΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι επιβάλλεται μια ριζική αναμόρφωση των διαρθρωτικών ταμείων και επιθυμεί να τονίσει ότι οι πόροι τους θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία μόνιμων θέσεων εργασίας, επιπροσθέτως των υφιστάμενων. Επειδή όμως η επιστράτευση νέων πόρων για το σκοπό αυτό θα αύξανε τις δημόσιες δαπάνες και επομένως τη φορολογική επιβάρυνση, η ΟΚΕ φρονεί ότι θα πρέπει να γίνει ανακατανομή των πιστώσεων μεταξύ των στόχων. Υπάρχει, από το 1997, μια δυνατότητα αναπροσανατολισμού των πόρων των ταμείων, κατά τρόπο ώστε να γίνεται περισσότερο αισθητή η επίδρασή τους στις προοπτικές της απασχόλησης, και η ΟΚΕ έχει την πεποίθηση ότι είναι σκόπιμο να αξιοποιηθεί αυτή η δυνατότητα.

1.14. Η ΟΚΕ καλεί τις περιφερειακές και τοπικές αρχές να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της σύναψης περιφερειακών συμφωνιών μεταξύ κοινωνικο-οικονομικών οργάνωσεων και δημόσιων διοικήσεων, για την ενθάρρυνση των τοπικών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών.

1.15. Η γνωμοδότηση της ΟΚΕ δίδει επανειλημμένα έμφαση στον ουσιώδη ρόλο των ΜΜΕ, για τις οποίες θα πρέπει να δοθεί ένας ακριβέστερος ορισμός, ώστε να διασαφηνισθεί η έννοια της μικροεπιχείρησης. Προς τούτο, θα πρέπει να ενισχυθεί η σύνταξη του άρθρου 118 Α της Συνθήκης, να δημιουργηθεί μια Ευρωπαϊκή Τράπεζα των ΜΜΕ (ΕΤΕΜΜΕ) ανεξάρτητη από την ΕΤΕ και να ελαφρυνθούν οι φορολογικές επιβαρύνσεις και οι υπερβολικές ρυθμίσεις, οι οποίες βαρύνουν τις ΜΜΕ περισσότερο από ό,τι τις μεγάλες επιχειρήσεις.

1.16. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει την ανάγκη εφαρμογής μιας πολιτικής των εισοδημάτων η οποία να δημιουργεί ανταγωνισμό και απασχόληση. Επιθυμεί ωστόσο να υπογραμμίσει ότι η πολιτική αυτή δεν πρέπει να συνεπάγεται μια οικονομία χαμηλών μισθών.

1.17. Επιθυμεί, επίσης, να υπενθυμίσει ότι το κόστος του εργατικού δυναμικού δεν είναι το μόνο στοιχείο που καθορίζει την ανταγωνιστικότητα: σε ορισμένες περιπτώσεις, το κόστος μπορεί να αντισταθμιστεί από την ποιότητα, την πρωτοτυπία και τα στοιχεία «ανταγωνιστικότητας» διαφορετικής από την ανταγωνιστικότητα μέσω των τιμών».

1.18. Η ΟΚΕ έχει πλήρη επίγνωση της αλληλεπίδρασης που ασκείται μεταξύ των επιτοκίων, των μισθών, των επενδύσεων, της απασχόλησης και της παραγωγικότητας. Καλεί τα κράτη μέλη και τους διάφορους παράγοντες που αναπτύσσουν δραστηριότητα σ' αυτούς τους τομείς να αναζητήσουν τις απαραίτητες ισορροπίες, ανάλογα με τις παραδόσεις και την κατάσταση της χώρας τους, λαμβάνοντας προπαντός υπόψη τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες. Τονίζει, όμως, με επιμονή

ότι κανένα από τα μέτρα που θα ληφθούν εξ ονόματος της απασχόλησης δεν πρέπει να έχει ως παρενέργεια την υποβάθμιση των συνθηκών υγιεινής, ασφάλειας και υγειονομικής ή κοινωνικής προστασίας.

1.19. Η ΟΚΕ εγκρίνει κατ' αρχήν την πολιτική που αφορά τον αναπροσανατολισμό των κονδυλίων που προβλέπονται για τα επιδόματα ανεργίας και τη χρησιμοποίησή τους για ενεργά μέτρα υπέρ της απασχόλησης, αλλά φρονεί ότι χρειάζεται σημαντικός προβληματισμός όσον αφορά τον όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικό τρόπο δράσης σ' αυτόν τον τομέα. Ειδικότερα, η δημιουργία θέσεων απασχόλησης δεν πρέπει να σημαίνει την εξαφάνιση υφιστάμενων θέσεων.

1.20. Η ΟΚΕ παρατηρεί ότι οι κοινωνικοί εταίροι έχουν σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τον προσδιορισμό ενός συμβατικού πλαισίου για την οργάνωση της εργασίας, την ελαστικότητα και τη μείωση του χρόνου εργασίας, και φρονεί ότι τα θέματα αυτά πρέπει να εξετασθούν διεξοδικότερα. Κρίνει ότι κατ' αυτόν τον τρόπο θα έχουν μια αξιολογή συμβολή στην προετοιμασία του Πράσινου Βιβλίου που πρόκειται να εκπονήσει η Επιτροπή για αυτά τα θέματα. Επικροτεί, επίσης, την πρωτοβουλία ενός άλλου Πράσινου Βιβλίου για τις κοινωνικές πτυχές της κοινωνίας των πληροφοριών.

1.21. Τέλος, η ΟΚΕ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στις δράσεις για τη βελτίωση της βασικής εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης, της διαρκούς προσαρμογής στις τεχνολογικές και διαρθρωτικές εξελίξεις, της σχέσης επιχείρησης-σχολείου, της αμοιβαίας αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων, καθώς και της μεταφοράς των προσωπικών αποταμιεύσεων και των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

1.22. Κατ' αυτόν τον τρόπο σκέφτεται η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να συμβάλει στις προσπάθειες όλων όσων επιζητούν να αποκαταστήσουν την αξία των προσφερόμενων λύσεων που σήμερα φαίνονται αναποτελεσματικές ή ξεπερασμένες και να προσφύγουν σε νέες και εποικοδομητικές ιδέες, χάρη στις οποίες η οικονομία θα ανακάμψει και θα ξαναδώσει εμπιστοσύνη σε εκείνους που φοβούνται ότι θα χάσουν τη δουλειά τους, στους ανέργους που έχουν απελπιστεί όσον αφορά την επανένταξή τους και προπαντός στους νέους που αμφιβάλλουν για το μέλλον τους.

2. Εισαγωγή

2.1. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επικροτεί την πρωτοβουλία του κ. Jacques Santer, Προέδρου της Επιτροπής, για την ανάπτυξη μιας ειδικής «δράσης για την απασχόληση στην Ευρώπη» με τη μορφή ενός «συμφώνου εμπιστοσύνης». Η πρόταση αυτή αντιστοιχεί στην ευχή που εκφράζει η ΟΚΕ στη γνωμοδότησή της για την «Ετήσια οικονομική έκθεση 1996»⁽¹⁾, όπου «ζητεί από την Επιτροπή να ορίσει ακριβέστερα ένα συνασπισμό υπέρ της απασχόλησης και της σταθερότητας και να αναπτύξει προς αυτή την κατεύθυνση το ευρωπαϊκό σύμφωνο εμπιστοσύνης για την απασχόληση που έχει προτείνει ο Πρόεδρος Santer».

2.2. Η γνώμη της ΟΚΕ είναι ότι η χρόνια ανεργία που μαστίζει σήμερα την Ευρώπη έχει λάβει κρίσιμες διαστάσεις και ότι, αν δεν αναληφθεί δράση για τη μείωση του σημαντικού αριθμού των ανέργων, θα απειληθούν η συνοχή και οι κοινωνι-

κές αξίες της Ευρώπης· αν δεν επιτευχθεί, στα κράτη μέλη της Ένωσης, να δοθεί απασχόληση στους πολίτες, υπάρχει κίνδυνος να δημιουργηθεί ένα κοινωνικό ρήγμα που θα θέσει υπό απειλή τον ίδιο τον κοινωνικό ιστό.

2.3. Η ΟΚΕ παρατηρεί με πολύ μεγάλη ικανοποίηση ότι η πρωτοβουλία του Προέδρου της Επιτροπής αφορά την υιοθέτηση θετικών μέτρων με σκοπό την εκρίζωση της μάζιγας της ανεργίας στην Ευρώπη.

2.4. Ως εκ τούτου, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εγκρίνει τους στόχους του Συμφώνου Εμπιστοσύνης, οι οποίοι συνίστανται:

- στην υπέρβαση όσων επιμέρους μέτρων παραμένουν αναποτελεσματικά·
- στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης σε μία σφαιρική στρατηγική·
- στην κινητοποίηση όλων των φορέων σε όλα τα επίπεδα για την επίτευξη ενός κοινού στόχου·
- στην αξιοποίηση της πολλαπλασιαστικής επίδρασης της ευρωπαϊκής διάστασης·
- στην ανάληψη συγκεκριμένων δεσμεύσεων από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

2.5. Η ΟΚΕ λυπάται για την αναποτελεσματικότητα που παρουσίασαν πολύ συχνά τα προηγούμενα μέτρα. Επιμένει στην ανάγκη, αφενός, της προσφυγής σε νέες και εποικοδομητικές ιδέες και, αφετέρου, της υλοποίησης των μέτρων που έχουν ήδη εξαγγελθεί επαρκώς (Λευκό Βιβλίο Jacques Delors, αποφάσεις του Έσσην). Η βούληση για αποδοχή των ριζικών αλλαγών πολιτικής είναι επιτακτική αναγκαιότητα.

2.6. Η ΟΚΕ θεωρεί επίσης θετικό το ότι καλούνται όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να δεσμευθούν στον απαραίτητο βαθμό, διότι χωρίς συντονισμένη δράση δεν είναι δυνατό να συντελεσθεί καμία σπουδαία πρόοδος.

Η ΟΚΕ απευθύνει έκκληση σε όλους τους φορείς να αναλάβουν πλήρως τις ευθύνες τους. Όποιος και αν είναι ο ιδιαίτερος ρόλος που διαδραματίζουν οι κρατικές αρχές, είναι απαραίτητο το γεγονός ότι πολλοί φορείς, πριν αναλάβουν τις δεσμεύσεις τους, περιμένουν να δεσμευθούν πρώτα οι εταίροι τους.

2.7. Όπως επισημαίνει ο Πρόεδρος της Επιτροπής, η εξεύρεση λύσεων εναπόκειται σε διάφορους υπευθύνους. Για το λόγο αυτό, η ΟΚΕ συγκεντρώνει τις παρατηρήσεις που ακολουθούν σε ομάδες ανάλογα με την κύρια δραστηριότητα των εμπλεκόμενων παραγόντων. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει την κεφαλαιώδη σημασία του ρόλου που διαδραματίζουν οι εθνικοί παράγοντες. Προκειμένου να προσδιορισθούν τα υφιστάμενα περιθώρια ελιγμών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να πραγματοποιηθεί η λήψη των απαραίτητων μέτρων σχετικά με την πολιτική απασχόλησης σε επίπεδο κρατών μελών. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της Συνόδου Κορυφής στο Δουβλίνο με τα οποία δίδεται συνέχεια στα ανάλογα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Έσσην, η ΟΚΕ ζητεί την ανάληψη επίσημης δέσμευσης εκ μέρους τους κατά τη Σύνοδο Κορυφής αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων που θα πραγματοποιηθεί στο Δουβλίνο το Δεκέμβριο 1996, που να συνοδεύεται από τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων και τον προσδιορισμό χρονοδιαγράμματος, με στόχο απόλυτης προτεραιότητας την προοδευτική εξάλειψη της ανεργίας και την προώθηση της απασχόλησης.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 204 της 15. 7. 1996.

3. Μέτρα που αποτελούν κυρίως αρμοδιότητα των κρατών

3.1. Μακροοικονομική πολιτική

3.1.1. Στο έγγραφο της με τίτλο «Δράση για την απασχόληση στην Ευρώπη — Ένα Σύμφωνο Εμπιστοσύνης», η Επιτροπή τονίζει σαφώς την ανάγκη δημιουργίας ενός ευνοϊκού μακροοικονομικού πλαισίου. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία «η ανάπτυξη είναι απαραίτητη για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Όχι όμως οποιαδήποτε ανάπτυξη. Θα πρέπει αυτή να είναι βιώσιμη, να βασίζεται στη νομισματική σταθερότητα και σε υγιή δημοσιονομική πολιτική. Θα πρέπει να καθοδηγείται από τη ζήτηση και να ωθείται από παραγωγικές επενδύσεις. Τέλος θα πρέπει να είναι πλούσια σε θέσεις απασχόλησης. Είναι λοιπόν αναγκαία η μείωση των δημοσίων ελλειμμάτων προκειμένου να μειωθούν τα επιτόκια, ενώ επίσης είναι απαραίτητη μία λογική μισθολογική πολιτική, καθώς και η μείωση του έμμεσου κόστους εργασίας.»

3.1.2. Στο πλαίσιο μίας συνολικής και συντονισμένης μακροοικονομικής στρατηγικής, η ΟΚΕ, όπως και η Επιτροπή, θεωρεί ότι για την υλοποίηση των επιδιωκόμενων στόχων είναι αναγκαία η συμμετοχή, με τον ίδιο βαθμό ευθύνης, τόσο των δημόσιων αρχών, όσο και των κοινωνικών εταίρων (που είναι αρμόδιοι για τη σύναψη συμφωνιών στα κατάλληλα επίπεδα) και η επακριβής αναφορά στο σύμφωνο εμπιστοσύνης των αντίστοιχων δεσμεύσεων. Στο Συμβούλιο που θα πραγματοποιηθεί στο Δουβλίνο Δεκέμβριο, οι κυβερνήσεις θα πρέπει να αναλάβουν σημαντικότερες δεσμεύσεις ως προς τη διαδικασία του συμφώνου εμπιστοσύνης.

3.2. Δημόσια οικονομικά, φόροι και κοινωνικές εισφορές

3.2.1. Η λήψη των αποφάσεων στον τομέα της φορολογικής πολιτικής αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών. Εντούτοις, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, προκειμένου να ανταποκριθεί η φορολογική πολιτική στον ρόλο της, δηλαδή στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την αύξηση των επενδύσεων και των θέσεων απασχόλησης, θεωρεί σκόπιμη τη διατύπωση των ακόλουθων παρατηρήσεων.

3.2.2. Η ΟΚΕ υποστηρίζει τις αρχές δημοσιονομικής πολιτικής που ανακοίνωσε η Επιτροπή:

- Οι μειώσεις των δαπανών είναι προτιμότερες από τις φορολογικές αυξήσεις·
- Ανεξάρτητα από τη μείωση των δημοσίων δαπανών, θα πρέπει να υπάρξει αύξηση των δημοσίων δαπανών που προορίζονται για άυλες επενδύσεις σε ανθρώπινους πόρους, σε έρευνα και ανάπτυξη, στην καινοτομία και τις υποδομές που είναι αναγκαίες για την ανταγωνιστικότητα·
- Για κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέψουν τη μετατροπή των παθητικών δαπανών που χρησιμοποιούνται ως αντιστάθμιση της ανεργίας σε ενεργητικά μέτρα, χωρίς να αμφισβητηθούν οι κοινωνικές ενισχύσεις που είναι απαραίτητες για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού·
- Θα πρέπει να μειωθεί η φορολογική επιβάρυνση της εργασίας.

3.2.3. Η ΟΚΕ διαπιστώνει ότι η φορολογική πολιτική που εφαρμόζει η πλειοψηφία των κρατών μελών δεν ανταποκρίνεται στις προαναφερθείσες αρχές και θεωρεί βέβαιο ότι τα κράτη μέλη θα προβούν σε διορθώσεις της δημοσιονομικής πολιτικής που ακολουθούν. Είναι αναγκαία η εφαρμογή μίας αξιόπιστης και ισόρροπης σταθεροποιητικής πολιτικής σε κοινωνικό επίπεδο, προκειμένου να καταστεί δυνατή η χρησιμοποίηση των περιθωρίων ελιγμού που διαθέτουν οι κεντρικές τράπεζες και οι κοινωνικοί εταίροι σε σχέση με την εφαρμογή μίας νομισματικής και εισοδηματικής πολιτικής που να ευνοεί τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

3.2.4. Τα δημόσια ελλείμματα των περισσότερων κρατών μελών είναι υπερβολικά υψηλά. Η εν λόγω κατάσταση έχει ως αποτέλεσμα όχι μόνο να καθίσταται δυσκολότερη η αναγκαία μείωση των επιτοκίων αλλά και να καθίσταται διαρκής η μείωση των πολιτικών και φορολογικών περιθωρίων ελιγμών των κρατών μελών για την εφαρμογή μίας ενεργού πολιτικής απασχόλησης. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την εκτίμηση της Επιτροπής ότι η διαδικασία σταθεροποίησης των δημοσίων οικονομικών θα πρέπει να συνεχισθεί. Η μείωση των ελλειμμάτων θα πρέπει να πραγματοποιηθεί κατά τρόπο συνεκτικό ως προς τις απαιτήσεις της συγκυρίας. Στο πλαίσιο αυτό, η ΟΚΕ υπογραμμίζει ότι τα πολιτικά και οικονομικά κριτήρια σύγκλισης της Συνθήκης περί ιδρύσεως της ΕΚ παρέχουν την απαιτούμενη ευελιξία για την εφαρμογή μίας οικονομικής πολιτικής προσαρμοσμένης στις απαιτήσεις της σημερινής συγκυρίας.

3.2.5. Η φορολογική πολιτική έχει καθοριστική σημασία για την προώθηση της απασχόλησης. Τα φορολογικά βάρη δεν θα πρέπει να αποτελέσουν τροχοπέδη για την πραγματοποίηση επενδύσεων (εκ μέρους των επιχειρήσεων ή του κράτους) και την προσφορά εργασίας (μισθωτοί, αυτοαπασχολούμενοι). Το φορολογικό σύστημα θα πρέπει να αναμορφωθεί προκειμένου να ευνοηθεί η δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Παρατηρείται σε παγκόσμιο επίπεδο ότι ο περιορισμός των φορολογικών επιβαρύνσεων ευνοεί την ανάπτυξη και την απασχόληση. Εντούτοις η ΟΚΕ τονίζει ότι κατά τη λήψη των εν λόγω μέτρων είναι αναγκαία η διατήρηση των κοινωνικών ισορροπιών. Οι μειώσεις των φορολογικών επιβαρύνσεων δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να πραγματοποιηθούν εις βάρος των παρεχόμενων βασικών δημόσιων υπηρεσιών και της κοινωνικής προστασίας.

3.3. Εφαρμογή των ψηφισμάτων του Έσσην

3.3.1. Η ΟΚΕ υποστήριξε από την πρώτη στιγμή τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Έσσην, που πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο 1994, στα οποία προσδιορίζονται οι ακόλουθοι κύριοι στόχοι της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της απασχόλησης:

- βελτίωση των προοπτικών απασχόλησης των εργαζομένων·
- αύξηση των δημιουργούμενων λόγω της οικονομικής ανάπτυξης θέσεων απασχόλησης·
- μείωση των έμμεσων μισθολογικών δαπανών, προκειμένου να τονωθεί η δημιουργία θέσεων απασχόλησης·
- αύξηση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής της αγοράς εργασίας·
- ενίσχυση των μέτρων υπέρ των ομάδων που πλήττονται ιδιαίτερα από την ανεργία.

Στο πλαίσιο των προσπαθειών για την υλοποίηση της εν λόγω στρατηγικής σχετικά με την πολιτική απασχόλησης, τα κράτη μέλη κατόρθωσαν το 1995 τα πρώτα πολυετή προγράμματα υπέρ της απασχόλησης, τα οποία υπέβαλαν στη συνέχεια στην Επιτροπή, σύμφωνα με την υποχρέωση υποβολής σχετικής έκθεσης που τους είχε επιβληθεί.

3.3.2. Η προσωρινή έκθεση που παρουσιάστηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φλωρεντίας καταδεικνύει ότι ως προς την πολιτική στον τομέα της απασχόλησης που ακολουθούν τα κράτη μέλη δεν απομακρύνονται σε καμία περίπτωση από την πεπατημένη και ότι δεν προωθείται ούτε λαμβάνεται κανένα νέο μέτρο. Κατά την άποψη της ΟΚΕ, ο στόχος του συντονισμού των πολιτικών απασχόλησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο δεν είναι δυνατόν να περιορισθεί στην ετήσια παρουσίαση παρόμοιων πολυετών προγραμμάτων. Η ΟΚΕ κρίνει αναγκαίο να υπενθυμίσει στα κράτη μέλη ότι οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται σε επίπεδο ΕΕ, έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα και συμβάλλουν στην αύξηση και στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση.

3.4. Προτοβουλίες στον τομέα της κατάρτισης

3.4.1. Η ΟΚΕ υπενθυμίζει ότι οι πέντε στόχοι που καθορίζονται από τη Λευκή Βίβλο για την εκπαίδευση και την κατάρτιση θα πρέπει να διαδραματίσουν βασικό ρόλο κατά την οικοδόμηση της κοινωνίας των γνώσεων⁽¹⁾. Το εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο υπάγεται σχεδόν αποκλειστικά στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, διέχεται κρίση. Η παρεχόμενη σήμερα κατάρτιση είναι στις περισσότερες περιπτώσεις ανεπαρκής και κατάλληλη. Η ΟΚΕ τονίζει ότι θα πρέπει να υπάρξει αμεσότερη σύνδεση του σχολείου (συμπεριλαμβανομένης της ανώτατης εκπαίδευσης) και της επαγγελματικής πρακτικής και να αφιερωθεί περισσότερος χρόνος στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών συστημάτων στην κατάρτιση που αφορά τα επαγγέλματα του μέλλοντος (Μέσα Μάζικης Ενημέρωσης, τηλεπικοινωνίες, περιβάλλον, υγεία, τουρισμός, κ.λπ.).

3.4.2. Η Επιτροπή επίσης δικαιολογημένα επικεντρώνει την προσοχή της στις υφιστάμενες ελλείψεις στον τομέα της διαρκούς κατάρτισης. Ο συνδυασμός της εργασίας με την κατάρτιση μέσω δραστηριοτήτων όπως η εναλλαγή γενικής και επαγγελματικής κατάρτισης, είναι αναγκαίος για το σύνολο των εργαζομένων, χωρίς διακρίσεις, για οποιοδήποτε λόγο, και δεν μπορεί να αποτελέσει αποκλειστικό προνόμιο των εργαζομένων που έχουν πραγματοποιήσει πανεπιστημιακές σπουδές. Είναι απαραίτητο να ληφθούν μέτρα που να καθιστούν δυνατή τη σύγκριση των διαφόρων μορφών επαγγελματικής κατάρτισης και τη χορήγηση συγκρίσιμων πιστοποιητικών κατάρτισης, αξιοποιήσιμων στην αγορά εργασίας στο εσωτερικό της ΕΕ, με σκοπό τη διευκόλυνση της κινητικότητας των εργαζομένων.

3.4.3. Τόσο η γενική όσο και η επαγγελματική κατάρτιση αποτελούν παραδείγματα τομέων ανάληψης δραστηριότητας σε εθνικό επίπεδο που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τους κοινωνικούς εταίρους στο πλαίσιο του συμφώνου εμπιστοσύνης. Οι μεν εργοδότες γνωρίζουν τις ανάγκες κατάρτισης των εργαζομένων, οι δε εργαζόμενοι ζητούν την παροχή τόσο γενικής όσο και επαγγελματικής κατάρτισης προκειμένου να διατηρήσουν τη θέση απασχόλησης που κατέχουν, να διασφαλίσουν την προαγωγή τους ή να αναζητήσουν μία νέα θέση απασχόλησης. Ένα εργατικό δυναμικό η κατάρτιση του οποίου ανταποκρίνεται στις υφιστάμενες ανάγκες, εξυπηρετεί τα κοινά συμφέροντα των κοινωνικών εταίρων, διότι δημιουργεί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να βελτιωθεί η κινητικότητα των εργαζομένων, τόσο στο εσωτερικό της επιχείρησης, όσο και μεταξύ των επιχειρήσεων. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να ενθαρρυνθούν οι κοινωνικοί εταίροι ώστε να αποδεχθούν τα σύμφωνα απασχόλησης που αφορούν τόσο τη γενική, όσο και την επαγγελματική κατάρτιση, με σκοπό την αύξηση της απασχόλησης.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 295 της 7. 10. 1996, σ. 5, σημείο 4.5.

3.5. Διακυβερνητική Διάσκεψη

3.5.1. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι είναι αναγκαίο:

- να περιληφθεί σαφής αναφορά στον συντονισμό των πολιτικών απασχόλησης στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·
- να περιληφθεί στον κατάλογο των κοινοτικών αρμοδιοτήτων του άρθρου 3 της εν λόγω Συνθήκης «ο συντονισμός των πολιτικών προώθησης της απασχόλησης»·
- να περιληφθεί στη Συνθήκη μία υποχρεωτική διαδικασία συντονισμού, συμπεριλαμβανομένου ενός μηχανισμού πολυμερούς εποπτείας. Η εν λόγω διαδικασία θα πρέπει να περιλαμβάνει κυρίως πολυετή εθνικά προγράμματα που θα βασίζονται στους προσανατολισμούς που θα καθορίσουν οι Υπουργοί Οικονομίας και Οικονομικών και οι Υπουργοί Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την πολιτική απασχόλησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μετά από πρόταση της Επιτροπής και με τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της ΟΚΕ.

3.5.2. Εξάλλου, η ΟΚΕ ζητεί με την ευκαιρία της αναθεώρησης της Συνθήκης του Μάαστριχτ να ενισχυθούν, αφού συμπεριλάβουν και την πτυχή της πολιτικής απασχόλησης, τα κεφάλαια που αφορούν την μακροοικονομική πολιτική (άρθρο 103), τη βιομηχανική πολιτική (άρθρο 130), την οικονομική και κοινωνική συνοχή (άρθρο 130 Α), την Κοινή Γεωργική Πολιτική, καθώς και την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη (άρθρο 130 ΣΤ).

3.5.3. Η ΟΚΕ ζητεί την επαναδιατύπωση του άρθρου 118 Α της Συνθήκης προκειμένου να καταστεί ιδιαίτερα ευνοϊκό για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Πράγματι, το άρθρο 118 Α προβλέπει σαφώς ότι στις οδηγίες που αφορούν την υγεία και την ασφάλεια θα πρέπει να «αποφεύγεται επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών οι οποίοι θα εμποδίζουν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων». Στόχος της ΟΚΕ είναι να επισημανθεί το γεγονός ότι δεν επιδεικνύεται η δέουσα προσοχή στην εν λόγω σημαντική διάταξη, ιδιαίτερα όσον αφορά τις μικροεπιχειρήσεις. Η ΟΚΕ τονίζει όμως ότι τα εν λόγω μέτρα δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να προκαλέσουν στρέβλωση του ανταγωνισμού.

4. Μέτρα σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χωρίς να παραβλεφθούν οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την αρχή της επικουρικότητας, θα πρέπει να υπάρξει πλήρης αξιοποίηση των αρμοδιοτήτων που έχουν ανατεθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κατά τον αποτελεσματικότερο τρόπο. Όσον αφορά την ανεργία και την απασχόληση, οι προσπάθειες αντιμετώπισης του προβλήματος δεν θα πρέπει να περιορισθούν μόνο στις πτυχές που αφορούν την αγορά εργασίας, πολύ περισσότερο που οι αρμοδιότητες της ΕΕ στον εν λόγω τομέα είναι περιορισμένες. Στις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάγεται η παρέμβαση σχετικά με ζητήματα που αφορούν την «εσωτερική αγορά», την «έρευνα και την ανάπτυξη», την «διαρθρωτική πολιτική», κ.λπ. αλλά επίσης και τα οικονομικά, δημοσιονομικά και νομισματικά δεδομένα.

4.1. Η εσωτερική αγορά

4.1.1. Η Επιτροπή, στο έγγραφο της «Δράση για την απασχόληση στην Ευρώπη — Ένα σύμφωνο εμπιστοσύνης»⁽¹⁾, προτείνει την ανάληψη ενεργειών σε τέσσερις τομείς με στόχο την ολοκλήρωση και περαιτέρω ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς:

- την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και την αποτελεσματικότερη λειτουργία της·
- την ενίσχυση του συνολικού ανταγωνιστικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη·
- την παροχή βοήθειας προς τις ΜΜΕ προκειμένου να εκμεταλλευθούν τα πλεονεκτήματα της εσωτερικής αγοράς·
- τη διεύρυνση της πρόσβασης στην παγκόσμια αγορά. Η ΟΚΕ συμφωνεί πλήρως με τις εν λόγω προτάσεις.

4.1.2. Η ανάπτυξη ευρωπαϊκών υποδομών (διευρωπαϊκά δίκτυα) έχει ιδιαίτερη σημασία για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Από τη δημοσίευση της Λευκής Βίβλου του κ. Jacques Delors, σε σχέση με τον εν λόγω στόχο, εκτός από μία σειρά ανακοινώσεων, δεν ελήφθησαν παρά ελάχιστα συγκεκριμένα μέτρα. Η ΟΚΕ έχει πλήρη επίγνωση των διοικητικών και νομικών προβλημάτων που ανακύπτουν. Δεν μπορεί εντούτοις να κατανοήσει τους λόγους για τους οποίους οι οικονομικές δυσκολίες δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της απαιτούμενης ευρύτερης προσέγγισης. Η ΟΚΕ εκφράζει την υποστήριξη της προς την πρόταση του Προέδρου της Επιτροπής, κ. Santer, για την εναλλακτική χρηματοδότηση, μέσω του κοινοτικού προϋπολογισμού, προκειμένου να δοθεί η απαιτούμενη πρόσθετη ώθηση για την έναρξη των εργασιών που αφορούν τα μέτρα προτεραιότητας σχετικά με τις υποδομές στον τομέα των μεταφορών.

4.1.3. Η ΟΚΕ επικροτεί τις προτάσεις της Επιτροπής για τη δημιουργία μίας ευρωπαϊκής κοινωνίας των πληροφοριών. Θεωρεί ότι η εν λόγω κοινωνία μπορεί να αποτελέσει ακρογωνιαίο λίθο για την εφαρμογή μίας ευρωπαϊκής βιομηχανικής πολιτικής που δεν θα βασίζεται στις παρεμβάσεις στις αγορές αλλά που φιλοδοξεί να είναι η βελτίωση του γενικού περιβάλλοντος στο πλαίσιο του οποίου λειτουργούν οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Η ΟΚΕ, εντούτοις, θεωρεί ότι, εκτός από την κοινωνία των πληροφοριών, θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη και άλλοι τομείς της βιομηχανικής πολιτικής και προτείνει να ενσωματωθούν τα κύρια σημεία του προγράμματος δράσης στον τομέα της βιομηχανικής πολιτικής στο «Σύμφωνο Εμπιστοσύνης».

4.1.4. Λόγω της υστέρησης που χαρακτηρίζει την Ευρώπη στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης, η ΟΚΕ κρίνει θετική την πρωτοβουλία της Επιτροπής να επικεντρώσει στο εξής την χορήγηση ενισχύσεων στον τομέα της έρευνας σε ορισμένους καθοριστικής σημασίας τομείς και να επιδειξει μεγαλύτερη προσοχή ως προς τις εφαρμογές των αποτελεσμάτων της έρευνας. Η ΟΚΕ υποστηρίζει τη θέσπιση στρατηγικών εννοιών, π.χ. στον τομέα των συνδυασμένων μεταφορών, του αυτοκινήτου του μέλλοντος, των εκπαιδευτικών προγραμμάτων για ηλεκτρονικούς υπολογιστές στον τομέα των πολυμέσων και της τεχνολογίας του περιβάλλοντος ή του ύδατος.

4.1.5. Στο Σύμφωνο Εμπιστοσύνης αναφέρεται ότι «η εσωτερική αγορά παραμένει ελλιπής ή άμισα υλοποιημένη. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχουν μεγαλύτερη δυσκολία να εκμεταλλευθούν όλο το δυναμικό της απ'ότι οι μεγάλοι οικονομικοί φορείς. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι η φιλεύθεροποίηση δεν είναι αυτοσκοπός. Είναι μέσον για να ενισχυθεί η συνεργα-

σία και η ευημερία στην Ευρώπη, να αυξηθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών και να βελτιωθεί η ποιότητα των υπηρεσιών προς τους χρήστες. Με αυτό το πνεύμα η Επιτροπή, στη γνωμοδότηση της για τη Διακυβερνητική Διάσκεψη, επέμεινε στην έννοια των οικουμενικών και γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος υπηρεσιών».

4.1.6. Η ΟΚΕ συμφερίζει την άποψη της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία η αγορά υπηρεσιών αποτελεί την μεγαλύτερη ελπίδα της Ευρώπης για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης υψηλής ποιότητας. Η ΟΚΕ συμφωνεί επίσης με την εκτίμηση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία η ύπαρξη πολυάριθμων περιορισμών αποτελεί εμπόδιο για την ανάπτυξη υπηρεσιών με υψηλή προστιθέμενη αξία. Η ΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόταση της Επιτροπής με στόχο την κατάρτιση διεξοδικής ανακοίνωσης σχετικά με την απασχόληση και τις υπηρεσίες, που πρόκειται να παρουσιασθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο που θα πραγματοποιηθεί στο Δουβλίνο, και η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει συγκεκριμένες προτάσεις και χρονοδιάγραμμα για την κατάργηση των υφιστάμενων περιορισμών.

4.1.7. Η ΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρωτοβουλία που ανέλαβε η Επιτροπή σχετικά με την κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών για τον μεγαλύτερο συντονισμό των φορολογικών πολιτικών που εφαρμόζονται στην Ευρώπη, με διττό στόχο: αφενός, τη δημιουργία του κατάλληλου για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης κλίματος και, αφετέρου, την καταπολέμηση της τάσης συνεχούς αύξησης των υποχρεωτικών εισφορών που επιβαρύνουν την εργασία.

4.1.8. Όπως καταδεικνύει το παράδειγμα της Αμερικής, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η εξέλιξη της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης εξαρτάται σε μικρότερο βαθμό από το παγκόσμιο εμπόριο και σε μεγαλύτερο από την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς. Θά πρέπει να ληφθούν στην Ευρώπη όλα τα κατάλληλα μέτρα, στο πλαίσιο μίας οικονομίας κλίμακας, προκειμένου να διαδραματίσει η εσωτερική αγορά, για την ευρωπαϊκή οικονομία, τον ίδιο ρόλο που διαδραματίζει η αμερικανική εσωτερική αγορά για την αμερικανική οικονομία.

4.2. Διεύρυνση της πρόσβασης στην παγκόσμια αγορά

4.2.1. Η ΟΚΕ επιδοκιμάζει τις προτάσεις και ιδιαίτερα τις ακόλουθες:

- να ενισχυθεί η ΠΟΕ·
- να δοθεί προτεραιότητα στην υλοποίηση και το σεβασμό των αποτελεσμάτων του Γύρου της Ουρουγουάης·
- να καταβληθούν προσπάθειες με σκοπό την ένταξη της Ρωσίας και της Κίνας στην ΠΟΕ και γενικότερα στο διεθνές οικονομικό σύστημα·
- να καταπολεμηθούν τα φαινόμενα βιομηχανικής πειρατείας·
- να προσαρμοσθεί η κοινή εμπορική πολιτική στις μεταβολές του διεθνούς εμπορίου.

Η ΟΚΕ συνιστά, κατά τη διάρκεια των εν λόγω προσαρμογών, να ληφθεί υπόψη η κοινωνική διάσταση των προβλημάτων.

4.2.2. Η Επιτροπή δικαιολογημένα τονίζει τη σημασία της παγκόσμιας αγοράς. Οι προτάσεις της επί του εν λόγω θέματος υποστηρίζονται πλήρως από την ΟΚΕ. Εντούτοις, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να καθορίσει επακριβώς τον ρόλο της στον τομέα της διεθνούς εμπορικής πολιτικής, να λάβει

(1) Έγγρ. CSE(96) I τελικό της 5ης Ιουνίου 1996.

συγκεκριμένα μέτρα για την ουσιαστική λειτουργία της Επιτροπής ως αναγνωρισμένου αντιπροσώπου, όπως προβλέπεται από τη Συνθήκη, και να προβεί στη θέσπιση διαδικασιών ώστε να παρασχεθεί στην Επιτροπή η δυνατότητα να επιβάλλει τις θέσεις της κατά τη διάρκεια διεθνών διαπραγματεύσεων.

4.3. Συμπλήρωση της νομοθεσίας

4.3.1. Η ΟΚΕ υπενθυμίζει το αίτημα που είχε διατυπώσει στη γνωμοδότησή της σχετικά με την «Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την ενιαία αγορά το 1995»⁽¹⁾, με το οποίο καλούσε την Επιτροπή «να καταρτίσει πρόγραμμα, επ' ευκαιρία της έκθεσης για τις επιπτώσεις της ενιαίας αγοράς που θα υποβάλει το Β εξάμηνο του 1996, για την υιοθέτηση των τελευταίων μέτρων που απαιτούνται. Το πρόγραμμα αυτό θα έχει ως άξονα το τελικό στάδιο υλοποίησης της ΟΝΕ το 1999 και θα συμπεριλαμβάνει τη διαδικασία που θα επιβάλει την κοινοτική σύγκλιση έναντι της λογικής των εθνικών διοικήσεων, έστω και αν η ολοκλήρωση ορισμένων μακρόπνων έργων πιθανόν να χρειασθεί πρόσθετο χρόνο».

4.3.2. Η ΟΚΕ υποστηρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής για την μεταφορά στην εθνική νομοθεσία των κρατών μελών και την αποτελεσματική εφαρμογή των οδηγιών για την εσωτερική αγορά, καθώς και των οδηγιών που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις και τον τομέα της παροχής υπηρεσιών. Κρίνει ότι θα πρέπει να προτιμάται η έκδοση κανονισμών από την έκδοση οδηγιών για λόγους αποτελεσματικότητας. Η ΟΚΕ υπογραμμίζει ιδιαίτερα ότι τα μέτρα που λαμβάνονται υπέρ της απασχόλησης, δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των παρεχόμενων εγγυήσεων ως προς τις συνθήκες υγιεινής, ασφάλειας και υγιεινομικής ή κοινωνικής προστασίας.

4.3.3. Ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, οι επιχειρήσεις συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω της απουσίας συνολικών διατάξεων.

4.3.4. Η ΟΚΕ ζητεί κατά συνέπεια να καλυφθούν τα κενά που συνεχίζουν να υφίστανται. Η προσαρμογή του καθεστώτος που διέπει την ευρωπαϊκή εταιρεία έχει καθυστερήσει. Η ΟΚΕ ευελπιστεί ότι στον εν λόγω τομέα θα καταστεί δυνατή η επίτευξη συμφωνίας το ταχύτερο δυνατόν, βάσει των γνωμοδοτήσεων που έχει υιοθετήσει σχετικά με τα ζητήματα της ενημέρωσης, της διαβούλευσης και της συμμετοχής. Εκφράζει επίσης την ελπίδα να θεσπισθεί τελικά το κατάλληλο νομικό πλαίσιο για τις επενδύσεις στον τομέα της βιοτεχνολογίας και υπενθυμίζει τις γνωμοδοτήσεις που έχει υιοθετήσει σχετικά με το θέμα αυτό.

4.4. Απλοποίηση της νομοθεσίας

4.4.1. Στο πλαίσιο της εν λόγω προοπτικής, είναι απαραίτητος ο προσδιορισμός προτύπων ποιότητας και κανόνων διάρθρωσης και λειτουργίας της αγοράς. Προκειμένου να αποδεχθούν οι εργαζόμενοι τις αυξανόμενες απαιτήσεις ευελιξίας, θα πρέπει να εξευρεθούν νέες μορφές απασχόλησης, που θα προσφέρουν νέες δυνατότητες ατομικής και επαγγελματικής ανάπτυξης και κοινωνικής προστασίας. Εντούτοις, Η ΟΚΕ

είναι πεπεισμένη ότι η μείωση των φορολογικών επιβαρύνσεων και ο περιορισμός των κανονιστικών ρυθμίσεων, στην περίπτωση που είναι υπερβολικές, θα συνέβαλλε σημαντικά στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Αυτό ισχύει, βεβαίως, για τις ΜΜΕ και τους χαμηλόμισθους, αλλά επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, και για άλλες κατηγορίες. Τα εν λόγω προβλήματα υφίστανται κατά κύριο λόγο σε εθνικό επίπεδο.

4.4.2. Θα πρέπει να υπενθυμισθεί ότι οι μη μισθολογικές δαπάνες δεν περιορίζονται μόνο στις φορολογικές επιβαρύνσεις τις οποίες το κράτος επιβάλλει στην απασχόληση, αλλά συμπεριλαμβάνουν και το κόστος για την εφαρμογή των κανονιστικών διατάξεων που αφορούν την απασχόληση. Κατά τη χρονική στιγμή λήψης της απόφασης για την πρόσληψη νέων εργαζομένων, ο εργοδότης λαμβάνει υπόψη τις δαπάνες που συνεπάγεται η απόφαση πρόσληψης, συμπεριλαμβανομένων και των δαπανών που θα προκύψουν από μία ενδεχόμενη μεταβολή της απόφασής του, καθώς και τις δαπάνες που τον αποτρέπουν από την πρόσληψη.

4.4.3. Για το λόγο αυτό, η ΟΚΕ εκτιμά ότι κάθε νέα ευρωπαϊκή διάταξη θα πρέπει να εξετασθεί υπό το πρίσμα της αποτελεσματικότητας, καθώς και ότι επιβάλλεται η αναθεώρηση των ήδη υφιστάμενων διατάξεων προκειμένου να καταστούν αποτελεσματικότερες.

4.4.4. Στο πλαίσιο αυτό, η ΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την ανάληψη της πρωτοβουλίας SLIM και εκφράζει την επιθυμία να επεκταθεί η εφαρμογή της, το συντομότερο δυνατό, και σε άλλους τομείς. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση για τα κράτη μέλη, προβαίνοντας στην επανεξέταση όλων των πτυχών που καλύπτουν οι κανονιστικές διατάξεις της και ιδιαίτερα οι κανονιστικές εκείνες διατάξεις που αφορούν τον τομέα της απασχόλησης. Η βασική αρχή που θα πρέπει να διέπει την εν λόγω επανεξέταση θα πρέπει να είναι η κατάργηση κάθε κανονιστικής διάταξης για την οποία δεν υφίστανται πλήρως πειστικά επιχειρήματα υπέρ της διατήρησής της.

4.4.5. Εκφράζουμε τη λύπη μας για την υπερβολική αύξηση των προτύπων στον τομέα της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, η οποία παρεμβάλλει σοβαρά εμπόδια στη λήψη αποφάσεων εκ μέρους των επιχειρηματιών, λόγω του υπερβολικού αριθμού πληροφοριών που θα πρέπει να συγκεντρωθούν, και δεν επιτρέπει στους γεωργούς να αξιοποιήσουν τα πλεονεκτήματα που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

4.4.6. Η ΟΚΕ διαπιστώνει με ικανοποίηση ότι έχουν αναγνωρισθεί οι ιδιαίτερα αρνητικές επιπτώσεις που έχουν οι κανονιστικές διατάξεις για τις ΜΜΕ και επικροτεί την αρχή της θέσπισης ενός προγράμματος δράσης με στόχο την παροχή βοήθειας προς αυτές. Εντούτοις, θεωρεί ότι το εν λόγω πρόγραμμα θα πρέπει να επικεντρωθεί κατά κύριο λόγο στις μικρού μεγέθους επιχειρήσεις, που αποτελούν πρωταρχικής σημασίας πηγή δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και τον τομέα που πλήττεται περισσότερο από την ύπαρξη υπερβολικού αριθμού κανονιστικών διατάξεων.

4.4.7. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι ο ορισμός των ΜΜΕ είναι υπερβολικά ευρύς. Ο σημερινός ορισμός περιλαμβάνει τόσο τις επιχειρήσεις αρκετά μεγάλου μεγέθους, όσο και τις προσωπικές επιχειρήσεις. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι δύο αυτές κατηγορίες επιχειρήσεων και οι μορφές βοήθειας που έχουν

(1) ΕΕ αριθ. C 212 της 22. 7. 1996, σημείο 4.5.

ανάγκη είναι τόσο διαφορετικές ώστε να μη δικαιολογείται η περίληψή τους σε μία ενιαία κατηγορία. Κατά συνέπεια τα μέτρα που λαμβάνονται με σκοπό την ενίσχυσή τους δεν είναι δυνατόν να καθορισθούν επακριβώς.

4.4.8. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι θα μπορούσε να υιοθετηθεί ένα θετικό μέτρο με τη διαίρεση των ΜΜΕ σε υποκατηγορίες και την καθιέρωση του ορισμού επιχειρήσεων μικρού μεγέθους, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής της 3ης Απριλίου 1996. Πράγματι, καταδείχθηκε ότι, σε όλες τις αναπτυγμένες χώρες, οι ΜΜΕ, και ιδιαίτερα οι επιχειρήσεις μικρού μεγέθους, αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή νέων θέσεων απασχόλησης. Κάθε στρατηγική που έχει ως στόχο τη βελτίωση των προοπτικών της απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει ενθαρρύνει την ανάπτυξη των εν λόγω επιχειρήσεων μικρού μεγέθους. Θα πρέπει να δημιουργηθεί μία μορφή οικονομίας επιχειρήσεων που να καθιστά δυνατή την επέκταση των ήδη υφιστάμενων επιχειρήσεων και να ενθαρρύνει την είσοδο στην αγορά των ισχυρών επιχειρήσεων με εύλογες πιθανότητες επιτυχίας.

4.5. Το ενιαίο νόμισμα

4.5.1. Η ΟΚΕ εξέφρασε, επανειλημμένα, την άποψη ότι η υλοποίηση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης εντός των προθεσμιών που έχουν προσδιορισθεί, είναι κεφαλαιώδους πολιτικής σημασίας. Εμμένει στη θέση της ότι δεν πρόκειται απλώς για ένα ζήτημα δηλώσεων, αλλά ότι η εν λόγω υλοποίηση της ΟΝΕ θα εξαρτηθεί κατά κύριο λόγο από την ικανότητα των ενδιαφερομένων παραγόντων να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να προβούν στη λήψη συγκεκριμένων μέτρων. Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση δεν θα συμβάλει στη γενική σταθεροποίηση της οικονομίας παρά μόνο στην περίπτωση που δημιουργήσει ένα ανοικτό πλαίσιο που θα επιτρέψει την μεταγενέστερη προσχώρηση των κρατών μελών που δεν θα μπορέσουν να συμμετάσχουν στο αρχικό στάδιο.

4.5.2. Η ΟΚΕ υπογραμμίζει ότι η αναβολή της υλοποίησης της ΟΝΕ δεν θα συμβάλει στην εφαρμογή μίας ενεργού πολιτικής για την απασχόληση. Αντιθέτως, η ΟΚΕ εκφράζει τον φόβο ότι η εν λόγω αναβολή θα διαταράξει τις νομισματικές πολιτικές, γεγονός που θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια να απειληθούν οι θέσεις απασχόλησης που εξαρτώνται από τις εξαγωγές σε χώρες με ισχυρό νόμισμα, και θα οδηγήσει στην αύξηση των επιτοκίων στα υπόλοιπα κράτη μέλη. Μία τέτοια εξέλιξη θα είχε ως αποτέλεσμα την είσοδο της οικονομίας σε μία νέα περίοδο ύφεσης.

4.6. Τα Διαρθρωτικά Ταμεία

4.6.1. Η ΟΚΕ ασπάζεται την άποψη της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει «να τεθούν κατά προτεραιότητα στην υπηρεσία της απασχόλησης». Επιθυμεί εντούτοις να τονίσει την ανάγκη να εξευρεθεί ο τρόπος ούτως ώστε οι πόροι των Διαρθρωτικών Ταμείων να χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία σταθερών θέσεων απασχόλησης και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης να μην προκαλεί την κατάργηση υφιστάμενων θέσεων.

Εξάλλου η ΟΚΕ είχε ήδη εκφράσει την άποψη αυτή στη γνωμοδότησή της για τις πρωτοβουλίες τοπικής ανάπτυξης, τον Οκτώβριο του 1995, όταν υπογράμμιζε την ανάγκη για «προσανατολισμό μεγαλύτερου ποσοστού των κοινοτικών

πλαισίων στήριξης προς τους στόχους της απασχόλησης του Λευκού Βιβλίου (τοπική ανάπτυξη, ΜΜΕ, νέες πηγές απασχόλησης)» (γνωμοδότηση για τις «Τοπικές πρωτοβουλίες ανάπτυξης και την περιφερειακή πολιτική», Βρυξέλλες, 25 Οκτωβρίου 1995, παράγραφος 9.7.1).

4.6.2. Η ΟΚΕ φρονεί ότι, για τούτο, επιβάλλεται αναδιάρθρωση των Διαρθρωτικών Ταμείων.

4.6.3. Οι στόχοι 1, 2, 5β και 6 έχουν χαρακτήρα ειδικά περιφερειακό και αναφέρονται σε μέτρα που περιορίζονται σε ορισμένες περιφέρειες ή σε ορισμένες περιοχές εντός των περιφερειών. Οι περιφέρειες που μπορούν να λάβουν ενισχύσεις δεν έχουν όλες υψηλό επίπεδο ανεργίας: σε ορισμένες από αυτές, το επίπεδο της ανεργίας είναι ιδιαίτερα χαμηλό· αντιθέτως, σε ορισμένες περιφέρειες που δεν δικαιούνται ενισχύσεις δυνάμει των στόχων αυτών, το επίπεδο της ανεργίας είναι σχετικά υψηλό. Όσον αφορά τους στόχους 3, 4 και 5α, αυτοί καλύπτουν την Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύνολό της.

4.6.3.1. Σύμφωνα με την πέμπτη περιοδική έκθεση της Επιτροπής για την οικονομική και κοινωνική κατάσταση και την ανάπτυξη των περιφερειών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο μέσος όρος της ανεργίας στις επιλέξιμες περιφέρειες του στόχου 1 σημείωσε πραγματική αύξηση από 15,4% το 1986 σε 16,7% το 1993. Κατά την ίδια αυτή περίοδο, στις επιλέξιμες περιφέρειες του στόχου 2, ο μέσος όρος της ανεργίας μειώθηκε από 14,7% σε 12,1% και στις επιλέξιμες περιφέρειες του στόχου 5β μειώθηκε από 8,3% σε 7,3%. Φαίνεται, συνεπώς, ότι ο στόχος 2 είχε τον βέλτιστο αντίκτυπο στην απασχόληση.

4.6.4. Με το στόχο 3 επιδιώκεται ειδικά, μεταξύ άλλων, η καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας και η διευκόλυνση της ενσωμάτωσης των νέων στον ενεργό βίο. Η ΟΚΕ συμπεραίνει ότι ο καλύτερος τρόπος για να τεθούν τα Διαρθρωτικά Ταμεία στην υπηρεσία της απασχόλησης θα ήταν η αύξηση και η αποτελεσματικότερη χρήση των κονδυλίων που εκχωρούνται στους στόχους οι οποίοι είναι ειδικά προσανατολισμένοι προς την απασχόληση.

4.6.5. Η ΟΚΕ δεν πιστεύει ότι θα πρέπει να κινητοποιηθούν νέοι πόροι για το σκοπό αυτόν, διότι υπάρχει κίνδυνος να αυξηθεί το ύψος των δημοσίων εξόδων και οι φορολογικές επιβαρύνσεις. Για τούτο η ΟΚΕ φρονεί ότι θα πρέπει να γίνει μεταφορά πόρων μεταξύ στόχων. Η εν λόγω μεταφορά πόρων δεν θα πρέπει να θέσει σε αμφισβήτηση τις υφιστάμενες συμβατικές υποχρεώσεις μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και κρατών μελών. Εξάλλου, δεν θα πρέπει, σε καμία περίπτωση, να επηρεάσει τις περιφέρειες οι οποίες, παρά το γεγονός ότι εμφανίζουν ποσοστό ανεργίας χαμηλότερο από τον κοινοτικό μέσο όρο, συνεχίζουν να παρουσιάζουν επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης κατώτερο από το μέσο ευρωπαϊκό κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ, όπως, παραδείγματος χάρι, η Πορτογαλία.

Ο στόχος προτεραιότητας της απασχόλησης θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εντάσσεται στο πλαίσιο του γενικότερου κοινοτικού στόχου για την επίτευξη κοινωνικής και οικονομικής συνοχής.

4.6.6. Η Επιτροπή σημειώνει ότι προβλέπεται ενδιάμεση αναθεώρηση των στόχων 1, 3, 4 και 5β για τις αρχές του 1997. Αν έτσι έχουν τα πράγματα, υπάρχει λοιπόν το ενδεχόμενο επαναπροσανατολισμού των Ταμείων κατά τρόπο ώστε ο αντίκτυπος τους στις προοπτικές για την απασχόληση στην Ευρωπαϊκή Ένωση να γίνει περισσότερο αισθητός, και η ΟΚΕ έχει την ακράδαντη πεποίθηση ότι δεν θα πρέπει να χαθεί αυτή η ευκαιρία.

4.6.7. Ένα άλλο μέτρο που θα καθιστούσε τα Διαρθρωτικά Ταμεία καταλληλότερο μέσον για την καταπολέμηση της ανεργίας θα ήταν η τροποποίηση των κριτηρίων επιλεξιμότητας για τις ενισχύσεις δυνάμει των στόχων 1, 5β και, ενδεχομένως, 2, προκειμένου οι περιφέρειες που πάσχουν από υψηλά ποσοστά ανεργίας και παρουσιάζουν χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ να μπορούν να έχουν μεγαλύτερες απαιτήσεις από τα καθεστώτα αυτά. Ως τέτοιες περιφέρειες θα μπορούσαν να ορισθούν όλες οι περιφέρειες στις οποίες το ποσοστό ανεργίας είναι ανώτερο από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ακόμη εκείνες στις οποίες το ποσοστό δραστηριότητας είναι κατώτερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, λαμβανομένων υπόψη ορισμένων περιθωρίων.

Ο επαναπροσανατολισμός αυτός μπορεί να είναι αποτελεσματικός, επειδή τα τρία τέταρτα των προβλεπόμενων πιστώσεων δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί.

4.6.8. Η ΟΚΕ στηρίζει πλήρως την Επιτροπή και ζητεί οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να λάβουν υπόψη τη σημασία των περιφερειακών συμφώνων που συνάπτονται μεταξύ κοινωνικών και οικονομικών οργανώσεων και δημοσίων διοικήσεων προκειμένου να προωθηθούν οι πρωτοβουλίες τοπικής ανάπτυξης.

4.6.8.1. Στόχος της ευρείας εταιρικής σχέσης στην οποία βασίζονται τα περιφερειακά σύμφωνα είναι η επιστράτευση όλων των τοπικών δυνάμεων και πόρων υπέρ μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής που να βελτιώνει το συντονισμό των δράσεων υπέρ της απασχόλησης.

4.6.9. Παρά τις προσπάθειες για ενημέρωση που καταβάλλει η Επιτροπή, η ανάπτυξη των τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση είναι βραδεία. Ελπίζεται ότι θα ληφθεί υπόψη η πρόσκληση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Φλωρεντίας για την επιλογή των πρότυπων περιφερειών και περιοχών για την εφαρμογή των περιφερειακών συμφώνων.

4.6.9.1. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι θα ήταν σκόπιμο να δοθεί η δυνατότητα στις περιφέρειες και τις τοπικές αρχές να υποβάλουν άμεσα τα σχέδιά τους στον τομέα αυτόν, προκειμένου να αποφευχθούν οι ανασχετικές πολιτικές και γραφειοκρατικές διεργασίες που προκαλούν καθυστερήσεις.

4.6.9.2. Θα μπορούσε να ανατεθεί σημαντικός ρόλος στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στους ανάλογους εθνικούς φορείς σε ό,τι αφορά τη γνωστοποίηση των εμπειριών και των μεθοδολογιών καθώς και την παρακολούθηση των προπαρασκευαστικών εργασιών των συμφώνων, του τελικού τους περιεχομένου και των αποτελεσμάτων που προκύπτουν.

4.7. Οι ΜΜΕ

4.7.1. Η ΟΚΕ δηλώνει σύμφωνη με τις προτάσεις της Επιτροπής όσον αφορά:

- τα καινοτόμα μέτρα υπέρ των ΜΜΕ·
- την εκ των προτέρων πρόβλεψη των βιομηχανικών αλλαγών·
- την ανάπτυξη τοπικών πρωτοβουλιών.

4.7.2. Ένας πολύ συγκεκριμένος τομέας στον οποίο θα μπορούσε να δοθεί εποικοδομητική βοήθεια στις ΜΜΕ είναι η «έλλειψη κεφαλαίων», πρόβλημα για την επίλυση του οποίου θα μπορούσαν να βοηθηθούν οι ΜΜΕ· το πρόβλημα αυτό αντιμετωπίζεται σε πολλές χώρες σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι περισσότερες μικρές επιχειρήσεις, ιδίως αυτές που δημιουργούνται και ειδικότερα αυτές που βρίσκονται στο χώρο των καινοτόμων κλάδων των τεχνολογιών αιχμής, συναντούν περισσότερες δυσκολίες στην εξεύρεση κεφαλαίων «εκκίνησης» από τις αντίστοιχες επιχειρήσεις των ΗΠΑ και των άλλων κρατών με σύγχρονες χρηματοοικονομικές αγορές.

4.7.3. Όποιες και αν είναι οι αιτίες και χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι πολιτικές που ακολουθούν τα κράτη μέλη στον τομέα της χρηματοδότησης των ΜΜΕ, το γεγονός είναι ότι τα χρηματοδοτικά μέσα της Κοινότητας με προορισμό τις ΜΜΕ (ΕΤΕ, ΕΤΑΕ, μέσα δημοσιονομικής στήριξης) δεν αποφέρουν το αναμενόμενο αποτέλεσμα και θα πρέπει να εξετασθεί ειδικότερα εάν η ΕΤΕ είναι ο καλύτερος μηχανισμός για την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων.

4.7.4. Η ΟΚΕ προτείνει την ίδρυση μιας ΕΤΕΜΜΕ (Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων) που θα είναι ξεχωριστό ίδρυμα και θα ασχολείται μόνο με τις ΜΜΕ.

4.7.5. Επ' αυτού η ΟΚΕ επιθυμεί να τονίσει, για μια ακόμη φορά, την ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα στις ανάγκες των μικροεπιχειρήσεων, καθώς και των άλλων υποκατηγοριών των μικρών επιχειρήσεων που εντάσσονται στην κατηγορία των ΜΜΕ.

5. Μέτρα που εναπόκεινται στους παράγοντες της οικονομικής και κοινωνικής ζωής

5.1. Το εισόδημα

5.1.1. Στον τομέα της εισοδηματικής πολιτικής, είναι επίσης αναγκαία η συγκρατημένη αύξηση των πραγματικών μισθών, που θα διαμορφώνεται σύμφωνα με την ανάπτυξη της παραγωγικότητας των διαφόρων περιφερειών της Ένωσης. Η αύξηση αυτή θα συμβάλει στη σταθεροποίηση της ζήτησης, διεύρυνοντας παράλληλα το διαθέσιμο πλαίσιο για μια επενδυτική πολιτική προσανατολισμένη προς την απασχόληση. Εξάλλου, οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες θα μπορούσαν να εξαιλείψουν κατά ένα μέρος την καθυστέρησή τους όσον αφορά τους μισθούς, χάρη στην υψηλότερη παραγωγικότητα, εφόσον η μισθολογική εξέλιξη συμβαδίζει με την ανάπτυξη.

5.1.2. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την Επιτροπή ως προς την άποψη ότι η συγκρατημένη αύξηση των μισθών και των αποδοχών από τις αρχές της δεκαετίας του '90 συνέβαλε στον έλεγχο του πληθωρισμού και στην αποκατάσταση της αποδοτικότητας.

5.1.3. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει την ανάγκη εφαρμογής μιας εισοδηματικής πολιτικής που να παράγει ανταγωνισμό και απασχόληση. Επιθυμεί εντούτοις να επιστήσει την προσοχή στο ότι η πολιτική αυτή δεν πρέπει να συνεπάγεται οικονομία των χαμηλών μισθών. Οι μισθολογικές αυξήσεις που συνοδεύονται από ισοδύναμη ή μεγαλύτερη αύξηση της παραγωγικότητας δεν έχουν πληθωριστικές συνέπειες ούτε αρνητικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα. Το σημαντικό δεν είναι το επίπεδο των μισθών αλλά το επίπεδο του κόστους ανά μονάδα εργατικού δυναμικού· επί σειρά ετών, οι ιάπωνες βιομηχανοί είχαν, ταυτόχρονα, και τους υψηλότερους μισθούς και το χαμηλότερο κόστος ανά μονάδα εργατικού δυναμικού, μεταξύ των μεγάλων κρατών. Στο βαθμό που οι ευρωπαϊκές βιομηχανικές επιχειρήσεις έχουν παραγωγικότητα μικρότερη από τις αμερικανικές και ιαπωνικές επιχειρήσεις, πρέπει οι μισθολογικές αυξήσεις να είναι χαμηλότερες από την αύξηση της παραγωγικότητας, αλλά μόλις καλυφθεί η διαφορά αυτή, οι αυξήσεις των μισθών και η αύξηση της παραγωγικότητας μπορούν να πλησιάσουν πολύ περισσότερο.

5.1.4. Είναι επίσης σκόπιμο να υπομνησθεί ότι το κόστος του εργατικού δυναμικού ανά μονάδα δεν αποτελεί το μόνο καθοριστικό στοιχείο της ανταγωνιστικότητας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το υψηλό κόστος του εργατικού δυναμικού ανά μονάδα μπορεί να αντισταθμίζεται από την ποιότητα, το σχεδιασμό και άλλα ποιοτικά στοιχεία της «ανταγωνιστικότητας που διακρίνεται από την ανταγωνιστικότητα λόγω της τιμής». Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις πρέπει να καταβάλουν σημαντικές προσπάθειες προκειμένου να καλύψουν την καθυστέρησή τους στον τομέα αυτόν.

5.1.5. Η ΟΚΕ έχει πλήρη επίγνωση της αλληλεπίδρασης μεταξύ των επιτοκίων, των μισθών, των επενδύσεων, της απασχόλησης και της παραγωγικότητας. Καλεί τα κράτη μέλη και τους διάφορους φορείς στους τομείς αυτούς να αναζητήσουν τις απαραίτητες ισορροπίες σύμφωνα με την παράδοση και την κατάσταση της χώρας τους, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες.

5.2. Η κοινωνική προστασία

5.2.1. Η ΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία μιας πολιτικής ισόρροπης σταθεροποίησης από κοινωνικής απόψεως. Το ζήτημα για το κράτος δεν είναι να ενθαρρύνει τις επενδυτικές δαπάνες εις βάρος των καταναλωτικών. Το κείμενο σημείο είναι να επιτευχθεί μία κοινωνικά ισομερής κατανομή των επιβαρύνσεων στον τομέα της φορολογικής πολιτικής, αφενός, και στον τομέα των καταναλωτικών δαπανών, αφετέρου.

5.2.2. Η ΟΚΕ επικροτεί, ως προς την αρχή της, την πολιτική που συνίσταται στον επαναπροσανατολισμό των κονδυλίων που διατίθενται για τα επιδόματα ανεργίας προς ενεργά μέτρα υπέρ της απασχόλησης, έχει ωστόσο την αίσθηση ότι απαιτείται βαθύς προβληματισμός προκειμένου να ακολουθηθεί η όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη οδός στον τομέα αυτόν.

5.3. Η οργάνωση της εργασίας και η ευελιξία

5.3.1. Όσον αφορά το ζήτημα του μέλλοντος της εργασίας, η Επιτροπή ζητεί να «σχεδιαστεί από την αρχή το περιεχόμενο και ο ρόλος της εργασίας στις κοινωνίες μας».

5.3.2. Η ΟΚΕ διαπιστώνει ότι οι κοινωνικοί εταίροι έχουν σημειώσει πρόοδο στην αναζήτηση ενός πλαισίου που να προέρχεται από συλλογικές διαπραγματεύσεις όσον αφορά την οργάνωση της εργασίας, την ευελιξία και τη μείωση του χρόνου εργασίας και φρονεί ότι τα ζητήματα αυτά χρήζουν διεξοδικής μελέτης. Θεωρεί ότι, κατ'αυτόν τον τρόπο, θα υπάρξει πολύτιμη συμβολή στην προετοιμασία του Πράσινου Βιβλίου που θα καταρτίσει η Επιτροπή για τα θέματα αυτά. Χαιρετίζει επίσης την πρωτοβουλία για ένα άλλο Πράσινο Βιβλίο για τις κοινωνικές και κοινωνιστικές πτυχές της κοινωνίας της πληροφορίας.

5.4. Η απασχόληση των νέων

5.4.1. Η ΟΚΕ δηλώνει ότι συμφωνεί να μελετηθούν επείγοντως τα ακόλουθα σχέδια:

- κοινή πρωτοβουλία για την ένταξη των νέων·
- κοινή βάση όσον αφορά την απόκτηση ειδικεύσεων·
- ευρωπαϊκό καταστατικό μαθητευομένων.

5.4.2. Η ΟΚΕ επικροτεί την ιδέα να αποτελέσουν η εκπαίδευση και η κατάρτιση το κλειδί που θα ανοίξει τις πόρτες της απασχόλησης, αλλά επιθυμεί να επιστήσει την προσοχή στο ότι τούτο θα πρέπει να γίνει σε συντονισμό με τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Η κατάρτιση δεν θα δημιουργήσει από μόνη της θέσεις απασχόλησης· το μόνο που θα επιτύχει θα είναι να δημιουργήσει εργατικό δυναμικό καλύτερα καταρτισμένο για να καταλάβει θέσεις απασχόλησης που θα μπορούσαν να εμφανιστούν. Η κατάρτιση, αν δεν συνοδεύεται από τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, θα επιτύχει μόνο τη δημιουργία ενός εκτροφείου ανέργων με πολλά προσόντα.

5.4.3. Η ΟΚΕ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στις ακόλουθες δράσεις που προτείνει η Επιτροπή για την ένταξη των νέων:

- ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ σχολείου και επιχείρησης·
- ανάπτυξη ενός προγράμματος «Erasmus της μαθητείας» και έναρξη συζητήσεων με τις κυβερνήσεις και τους κοινωνικούς εταίρους για την κατάρτιση ενός καταστατικού μαθητευομένων.

5.4.3.1. Η ΟΚΕ υποστηρίζει επίσης ένα ευρωπαϊκό καθεστώς και την ανάπτυξη του προγράμματος «Erasmus» για τους νέους που αποκτούν την επαγγελματική τους κατάρτιση στο πλαίσιο μιας οιασδήποτε μορφής συνεργασίας με τις επιχειρήσεις, ώστε να καθιερωθεί μία «σύγχρονη ευρωπαϊκή μαθητεία».

5.5. Διασυνοριακή κινητικότητα

5.5.1. Η ΟΚΕ φρονεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να δημιουργήσει περισσότερες δυνατότητες απασχόλησης, με την κατάργηση των εμποδίων στην απασχόληση και στην άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας των αυτοαπασχολούμενων, καθώς και με τη βελτίωση των συνθηκών ελεύθερης κυκλοφορίας στο εσωτερικό της Ένωσης.

5.5.2. Για τούτο θα απαιτηθούν διασυνοριακές υπηρεσίες για την απασχόληση, δυνατότητα πρόσβασης για τους υπηκόους των άλλων κρατών μελών στις θέσεις απασχόλησης

του δημόσιου τομέα κάθε χώρας της Ένωσης, αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και ευκολότερη

μεταφορά των προσωπικών αποταμιεύσεων και των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

Βρυξέλλες, 31 Οκτωβρίου 1996.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Tom JENKINS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

στη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Οι ακόλουθες τροπολογίες οι οποίες συγκέντρωσαν αριθμό ψήφων «υπέρ» τουλάχιστον με το ένα τέταρτο του συνόλου των ψήφων, απορρίφθηκαν κατά τη διάρκεια των συζητήσεων.

Σημείο 3.2.5

Να απαλειφθεί η τέταρτη πρόταση: «Παρατηρείται σε παγκόσμιο επίπεδο ότι ο περιορισμός των φορολογικών επιβαρύνσεων ευνοεί την ανάπτυξη και την απασχόληση.»

Αιτιολογία

Υπάρχουν παραδείγματα και για το αντίθετο. Δεν είναι το γενικό επίπεδο των φόρων που καθορίζει την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ: 34, ψήφοι κατά: 67, αποχές: 8.

Σημείο 3.5.3

Να προστεθεί μία νέα πρόταση:

«Ωστόσο, αυτό δεν πρέπει να έχει ως συνέπεια να επιδεινωθεί η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων αυτών σε σχέση με τους εργαζόμενους σε μεγάλες επιχειρήσεις.»

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ: 35, ψήφοι κατά: 57, αποχές: 20.

Σημείο 4.6.2

Να διαγραφεί και να αντικατασταθεί από τα εξής:

«Προς το σκοπό αυτό, η ΟΚΕ πιστεύει ότι η επίδραση των Διαρθρωτικών Ταμείων πρέπει να αξιολογηθεί από την άποψη της δημιουργίας μόνιμων θέσεων εργασίας.»

Αιτιολογία

Από το υπάρχον κείμενο προκύπτει ένα συμπέρασμα το οποίο μπορεί να έρχεται σε σύγκρουση με την πραγματικότητα.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ: 39, ψήφοι κατά: 63, αποχές: 15.

Σημείο 4.6.5

Να διαγραφεί

Αιτιολογία

Το σημείο αυτό καταλήγει σε ένα συμπέρασμα το οποίο δεν έχει αποδειχθεί ακόμη. Τα Διαρθρωτικά Ταμεία πρέπει να επανεξεταστούν στο πλαίσιο του γενικού προϋπολογισμού της ΕΕ.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ: 38, ψήφοι κατά: 73, αποχές: 11.

**Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανακοίνωση της Επιτροπής:
«Η παγκόσμια πρόκληση του διεθνούς εμπορίου: Μια στρατηγική πρόσβασης στην αγορά για την
Ευρωπαϊκή Ένωση»**

(97/C 56/10)

Στις 31 Οκτωβρίου 1996, και σύμφωνα με το άρθρο 23 του Εσωτερικού Κανονισμού, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να καταρτίσει γνωμοδότηση με θέμα «Η παγκόσμια πρόκληση του διεθνούς εμπορίου: Μια στρατηγική πρόσβασης στην αγορά για την Ευρωπαϊκή Ένωση».

Το τμήμα εξωτερικών σχέσεων, εμπορικής και αναπτυξιακής πολιτικής, στο οποίο είχε ανατεθεί η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 17 Οκτωβρίου 1996, με βάση εισηγητική έκθεση του κ. van Dijk.

Κατά την 339η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 31ης Οκτωβρίου 1996) η ΟΚΕ υιοθέτησε με 49 ψήφους υπέρ, 1 κατά και 1 αποχή την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Στο τέλος του Γύρου της Ουρουγουάης της ΓΣΔΕ, αποφασίστηκε να ιδρυθεί ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ). Η ιδρυτική του σύνοδος πραγματοποιήθηκε στο Μαράκας. Καθήκον του οργανισμού αυτού είναι να ελέγχει την εφαρμογή των αποτελεσμάτων του Γύρου της Ουρουγουάης. Η πρώτη υπουργική συνδιάσκεψη θα πραγματοποιηθεί τον Δεκέμβριο 1996 στη Σιγκαπούρη.

1.2. Προκειμένου να διατηρηθεί η υπάρχουσα ροπή προς ένα ανοιχτό σύστημα πολυμερούς εμπορίου και να παρασχεθεί η ευρύτερη δυνατή υποστήριξη στη συνέχιση των προσπαθειών για το άνοιγμα της αγοράς σε παγκόσμιο επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση, στην οποία εκθέτει μια νέα στρατηγική για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά σε τρίτες χώρες και τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Υπουργική Συνδιάσκεψη της Σιγκαπούρης και το μελλοντικό πρόγραμμα εργασιών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, συμβάλλοντας έτσι στην επίτευξη συναινέσεως για αυτό το νέο πρόγραμμα εργασιών στον τομέα του εμπορίου.

1.3. Σύνοψη επισκόπηση του περιεχομένου του εγγράφου της Επιτροπής

Η ευημερία της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξαρτάται ως ένα μεγάλο βαθμό από το εξωτερικό εμπόριο και τις ξένες επενδύσεις. Η Ένωση έχει μια ανοιχτή οικονομία, στην οποία πολλές θέσεις απασχόλησης εξαρτώνται από τις εξαγωγές, πράγμα που καθιστά την κοινή εμπορική πολιτική ακρογωνιαίο λίθο της Συνθήκης ΕΚ.

Το άνοιγμα της οικονομίας στο διεθνή ανταγωνισμό προσφέρει πλείστα πλεονεκτήματα για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Ωστόσο, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις προσκρούουν σε πληθώρα εμποδίων στο εξωτερικό. Η Κοινότητα θα πρέπει, επομένως, να καταβάλει προσπάθειες για τη βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά τρίτων χωρών, συνεχίζοντας ταυτόχρονα το προοδευτικό άνοιγμα της δικής της αγοράς.

Για το σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της της 14ης Φεβρουαρίου 1996 με τίτλο: «Η παγκόσμια